

23.4.5

(ונשאו אתך אתך בדומין לך ליהוי) 36b → (דיני ממונות הטמאות והטהרות) 36a

1. לא תהיה אחרי רבים לרעת ולא תענה על רב לנטת אחרי רבים להטת: שמות כג, ב
 2. ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש את חרבבו ויחגרו איש את חרבבו ויחגרו גם דוד את חרבבו ויעלו אחרי דוד כארבע מאות איש ומאתים וישבו על הכלים: שמ"א כה, יג
 3. לא תטה משפט אבינך בריבו: שמות כג, ו
 4. לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחוס עינו עליו ולא תחמל ולא תכסה עליו: דברים יג, ט
 5. בלדף פה רעיתי ומום אין בד: שה"ש ד, ז
 6. ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך: במדבר יא, טז
 7. ושפטו את העם בכל עת והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם והקל מעליך ונשאו אתך: שמות יח, כב

I דיני ממונות/דיני נפשות משנה ב'

j Distinction #10: eldest דיין speaks first (and טומאה וטהרה); junior דיין speaks first (ד"ג)

i Note: רב recalls that he (junior member) always spoke first, even in ד"מ

1 Answer: רבי ran his בית דין with great humility and always had junior members start

2 Tangent: note that from מרע"ה's time until רבי, greatest wealth and wisdom were never concentrated in 1 man

ii Source for beginning ד"ג from the youngest: v. 1 – implying that no one can contradict his רב

1 Alternatively: v. 2 – דוד was last to belt on his sword

iii Related ruling (רב): a man may teach his student and the two may join as a בית דין for ד"ג

1 Challenge: ruling that re: (איסור והיתר) טומאה וטהרה, a man and his student or son are reckoned as 2 votes

(a) But: in re: ד"ג, ד"מ, ד"נ and מלקויות and intercalation, they count as one

(i) Rationale: we assume that the student/son will not disagree with רב/אב

2 Resolution: רב's ruling was regarding e.g. רב כהנא or רב אסי (his own students) who relied on רב for שמועות but were able to work their own reasoning

II Summary (ר' אבהו) – of the 10 distinctions in our משנה (incl. "k" below) only 1 applies to שור הנסקל – requirement of 23 דינים

a Source: v. 3 indicates that the requirement of majority of 2 for conviction only applies to human דין בעלי

i Challenge: ruling that every one may rule in ד"מ, but not in ד"נ also applies → refers to them as "9"

ii Answer: they are considered one distinction (3/23 and all/some)

iii But: there is an additional distinction – allowing an elderly man, eunuch or someone without children to sit only for ד"מ (and שור הנסקל) but not ד"נ

1 ד' יהודה adds an overly ruthless person

2 Note: the opposite applies to מסית as per v. 4

III דיני ממונות/דיני נפשות משנה ב'

k Who is allowed to judge: anyone (ד"מ); only כהנים and וישראלים whose daughters may marry כהנים

i Note: רב יהודה – "all" (for ד"מ) includes a ממזר

1 Challenge: he said the same on the משנה in (ו:ד), נדה, that "some may rule on ד"מ but not ד"נ" includes ממזר

(a) Answer; one of them is read to include a גר, the other – ממזר

(i) Justification: if we only learned א, סד"א because he may marry into קהל

(ii) And: if we only learned ממזר, סד"א because he comes from "holy seed"

ii Source for only allowing some to judge ד"ג v. 5 – just as ב"ד must be ethically upright, similarly they must be clean of any מום

1 Challenge: perhaps it means that they must be clean of physical blemishes?

(a) Answer1: v. 6 – they must be like משה

(i) Block: perhaps that is a requirement of standing with שכונה, not of membership in a ב"ד

(b) Answer2: v. 7